JOHANNES SCHOOL AMOS

Onderwijsinrichting Nieuwkomersgroepen

Versie 2025-2026

Inleiding

De Johannesschool verzorgt onderwijs aan nieuwkomers binnen een duidelijk pedagogisch en didactisch kader, gericht op het bevorderen van gelijke kansen en een succesvolle instroom in het Nederlandse onderwijssysteem. Wij bieden leerlingen die recent in Nederland zijn aangekomen een veilige, gestructureerde en taalrijke leeromgeving waarin zij de Nederlandse taal verwerven en zich op cognitief, sociaal en emotioneel vlak kunnen ontwikkelen.

In dit document wordt het beleid en de werkwijze van het nieuwkomersonderwijs op de Johannesschool beschreven. Het vormt een nadere uitwerking van onze missie en visie en geeft inzicht in de organisatie van het onderwijs, de begeleiding van leerlingen en de opbouw van het lesprogramma. Daarbij is gekozen voor een aanpak die aansluit bij de leerlijnen van de Internationale Taalklas (ITK) Haarlem, zodat er sprake is van een heldere doorgaande lijn in het aanbod en de toetsing.

De beschreven werkwijze maakt gebruik van onder meer Wereld vol Woorden voor woordenschat en mondelinge taalvaardigheid, Lijn 3, Staal en de grammaticamethode Zien is Snappen voor lees- en spellingonderwijs, en Maatwerk Nieuwkomers en Getal & Ruimte Junior voor rekenen. Daarnaast is er aandacht voor burgerschap, sociaal-emotionele ontwikkeling en integratie binnen de gehele schoolorganisatie. Op deze manier biedt de Johannesschool nieuwkomers een stevige basis om met vertrouwen deel te nemen aan het reguliere onderwijs en aan de Nederlandse samenleving.

Inhoudsopgave

- Inleiding 2
- Inhoudsopgave 3
- Missie 4
- Visie 4
- Leerkrachten 4
- Indeling in groepen 5
- Instroom en uitstroom 5
- Nieuw in Nederland en wennen in de groep 5
- Tweede taal onderwijs 7
- Ouderbetrokkenheid 8
- Beschrijving van het programma 8
- Literatuurlijst 15
- Bijlage 16
    - Leerlingdossier Nieuwkomer
    - Leerlijnen ITK

Missie

De Johannesschool biedt nieuwkomers een veilige, warme en taalrijke omgeving waarin ieder kind zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelt. We begeleiden leerlingen stap voor stap in hun ontwikkeling, zodat zij met zelfvertrouwen kunnen leren, groeien en deelnemen aan het onderwijs in onze schoolgemeenschap.

Visie

Wij geloven dat elk kind, ongeacht afkomst of taal, het recht heeft om succesvol te leren en zich thuis te voelen op school. Daarom richten wij ons op:

- **Veiligheid** en **welbevinden** als basis voor leren;
- **Taal als sleutel tot verbinding en ontwikkeling**;
- **Samen leren** en **samenleven** met begrip voor ieders achtergrond;
- **Gelijke kansen** door maatwerk, duidelijke structuur en hoge verwachtingen.

Ons doel is dat nieuwkomers zowel integreren binnen de school, als ook bijdragen aan de diversiteit en kracht van een schoolgemeenschap.

Leerkrachten

Meerdere leerkrachten van de nieuwkomersgroepen hebben de Post-hbo Specialist Nieuwkomersonderijs aan het Marnix Onderwijscentrum succesvol afgerond. De kennis die zij tijdens deze opleiding hebben opgedaan, wordt ingezet bij het inrichten van het nieuwkomersonderwijs op de Johannesschool.

Indeling in groepen

Er zijn twee groepen met elk maximaal 15 leerlingen. De leerlingen worden ingedeeld in een stamgroep naar leeftijd, eventueel op basis van al genoten onderwijs in het land van herkomst en of ze gealfabetiseerd zijn. De kinderen uit de nieuwkomersgroepen van de Johannesschool maken nadrukkelijk deel uit van de school.

Instroom en uitstroom

Het hele jaar door kunnen kinderen instromen in een nieuwkomersgroep, op voorwaarde dat er plaats is. Een nieuwkomer heeft in beginsel recht op ongeveer veertig weken onderwijs in de nieuwkomersgroep. Afhankelijk van het in- en uitstroom moment en de behaalde doelen kan de school hier flexibel mee omgaan.

Inschrijving gebeurt bij de administratie en een uitgebreide intake van elke nieuwe leerling wordt gedaan door de groepsleerkracht. De intake wordt in Parnassys gehangen door de leerkracht. Op basis van de intake, de resultaten van verschillende diagnostische toetsen en observaties tijdens de dagelijkse bezigheden, bepaalt de leerkracht in welke niveaugroep de leerling per vakgebied geplaatst kan worden. Voor het lees- en spellingonderwijs wordt gekeken naar de ontwikkeling van de auditieve synthese en grafemen en de uitspraak van de klanken. Bij het rekenonderwijs worden de (instap)toetsen van de methode *Maatwerk/Getal & Ruimte Junior* gebruikt om te bepalen welke rekenonderdelen beheerst worden en waar dus instructie op gegeven dient te worden.

Daarnaast wordt gekeken welke leerstoflijn van de Internationale Taalklas (ITK) in Haarlem de leerling gaat volgen. Dit wordt bepaald op basis leeftijd, geletterdheid en verwantschap van de Nederlandse taal met de eerste taal van het kind. Dit betekent dat iedere leerling volledig onderwijs krijgt op zijn of haar eigen niveau en ook getoetst wordt op zijn of haar eigen niveau. Leerlingen stromen over het algemeen uit als zij 40 weken nieuwkomersonderwijs hebben gevolgd. Maar dit kan ook korter of langer zijn. Mocht een leerling de doelen van de leerlijn nog niet hebben behaald, dan kan er overwogen worden om verlenging aan te vragen voor ongeveer 10 tot 20 weken.
Wij zijn gaan werken met de leerstoflijnen van de ITK Haarlem, nadat wij tijdens collegiale consultatie hebben gezien hoe doordacht en effectief deze aanpak daar werd toegepast. De positieve resultaten op die school hebben ons gemotiveerd om deze leerstoflijnen ook binnen onze eigen organisatie te implementeren.

Uitstromen gebeurt na een schoolvakantie in het jaar. Dit is een natuurlijk moment om uit te stromen en elders in te stromen.
Na de meivakantie stroomt een leerling niet meer uit naar de reguliere groep maar wordt het schooljaar afgemaakt in de nieuwkomersgroep. Er wordt tijdig contact opgenomen met de stamschool of met de ontvangende leerkracht van de Johannesschool om de overdracht te laten plaatsvinden. Bij leerlingen die uitstromen naar het voortgezet onderwijs en die minimaal een half jaar nieuwkomersonderwijs hebben gevolgd wordt het CAP-onderzoek afgenomen (non-verbale intelligentietest). Deze ondersteunt de leerkracht bij het bepalen van een advies voor het voortgezet onderwijs. Deze leerlingen kunnen alleen na de zomervakantie uitstromen.

Nieuw in Nederland en wennen in de groep

In een jaar tijd leert een nieuwkomer ongeveer 4000 woorden receptief. Het kind leert zelfredzaam te zijn in de maatschappij op het meest basale niveau, bijvoorbeeld boodschappen doen op de markt.
Daarnaast krijgt een kind ook de tijd en ruimte om te wennen aan Nederland. De schok van een nieuw land, een nieuw huis en nieuwe mensen waarmee je niet kunt communiceren kan groot zijn. Voor elk kind geldt dat het uit een oude situatie is gehaald en naar een nieuw land is gekomen, georganiseerd door de volwassenen om het kind heen.

Elke nieuwkomer bevindt zich dus in een nieuwe leefsituatie en voor het ene kind is dat gemakkelijker dan voor het andere. De ervaring leert dat de meeste kinderen over voldoende veerkracht beschikken om te wennen aan de nieuwe situatie, zelfs voor kinderen die traumatische ervaringen met zich meedragen. De vaste structuur van school geeft kinderen ook veel houvast. School is een veilige plek. Het is belangrijk om kinderen de tijd te geven om te 'landen' en zich fijn en veilig in de groep te voelen. Stabiliteit is hierbij het kernwoord. Niet te veel vreemde gezichten voor de groep. Het kan soms enkele weken duren voordat een kind aan echt leren toekomt. We blijven in nauw contact met ouders over de ontwikkeling van onze leerlingen.

Naast schoolse vaardigheden besteden de leerkrachten ook tijd aan het integreren in onze maatschappij. Zij maken het kind wegwijs in de verschillende gebruiken. Zo is de Nederlandse directheid voor kinderen uit veel culturen nieuw, zijn de gezagsverhoudingen en de omgangsvormen anders dan ze uit hun eigen land (en schoolsituatie) gewend zijn. Het omgaan met leermiddelen zoals een Ipad kan ook nieuw zijn, en voor kinderen zonder schoolervaring is ook o.a. het omgaan met (school)boeken, gebruik van pen/potlood, werkschriftjes en de regels in de klas nieuw. Nieuwkomersleerlingen hebben, misschien nog wel meer dan leerlingen in een reguliere groep, veel baat bij duidelijke afspraken hierover en voorbeeldgedrag van de onderwijsprofessionals om zich heen en de kinderen die al langer op school zitten.

In het kader van het kennismaken met de maatschappij worden er ook regelmatig uitstapjes georganiseerd, aansluitend op het thema en/of de actualiteit. Zo zijn er bijvoorbeeld excursies naar de bibliotheek, de supermarkt, Artis, musea en nog veel meer.

Het welbevinden van het kind is een belangrijke voorwaarde om tot leren te komen. De leerkracht maakt elke dag echt contact met alle leerlingen. Sommige kinderen kunnen goed vertellen wat hun dwars zit. Voor andere kinderen is dat nog lastig omdat ze zich in het Nederlands nog niet voldoende kunnen uitdrukken, soms kan een klasgenoot vertalen of wordt er gebruik gemaakt van een vertaalapp. Ook non-verbale communicatie met de leerkracht kan al veel doen. Belangrijk is dat het kind weet dat er aandacht voor hem/haar is en het een eigen plekje heeft in de groep.

Wat betreft de NT2-verwerving doorlopen de meeste kinderen aanvankelijk een stille periode (Kuiken et al., 2013). In deze periode wordt de taal passief verworven, maar het kind is nog niet toe aan productief taalgebruik in het Nederlands. Deze stille periode kan duren van enkele weken tot meerdere maanden.

Tweede taalonderwijs

In een jaar eerste opvangonderwijs leert een nieuwkomer gemiddeld rond de 4000 woorden passief. Afhankelijk van de leeftijd heeft het daarmee een meer of minder grote achterstand in Nederlandse woordenschat ten opzichte van Nederlandstalige leeftijdsgenootjes. Uit een landelijk onderzoek in 2013 (Kuiken et al.) is gebleken dat er ook grote verschillen zijn in de Nederlandse woordenschat van anderstalige kinderen die hier in Nederland zijn opgegroeid, en Nederlandstalige leerlingen (*Figuur 1*). In het tweede jaar kan een leerling zeker nog zo'n 2000 woorden bij leren. Daarmee kan een nieuwkomer van 6/7 jaar oud het niveau van een Nederlandstalige leerling benaderen als het gaat om passieve woordenschat. De leerlingen van 8 t/m 12 jaar zullen de eerste jaren van hun onderwijs in het Nederlands nog zeer veel woorden bij moeten leren om mee te kunnen komen in het onderwijs.

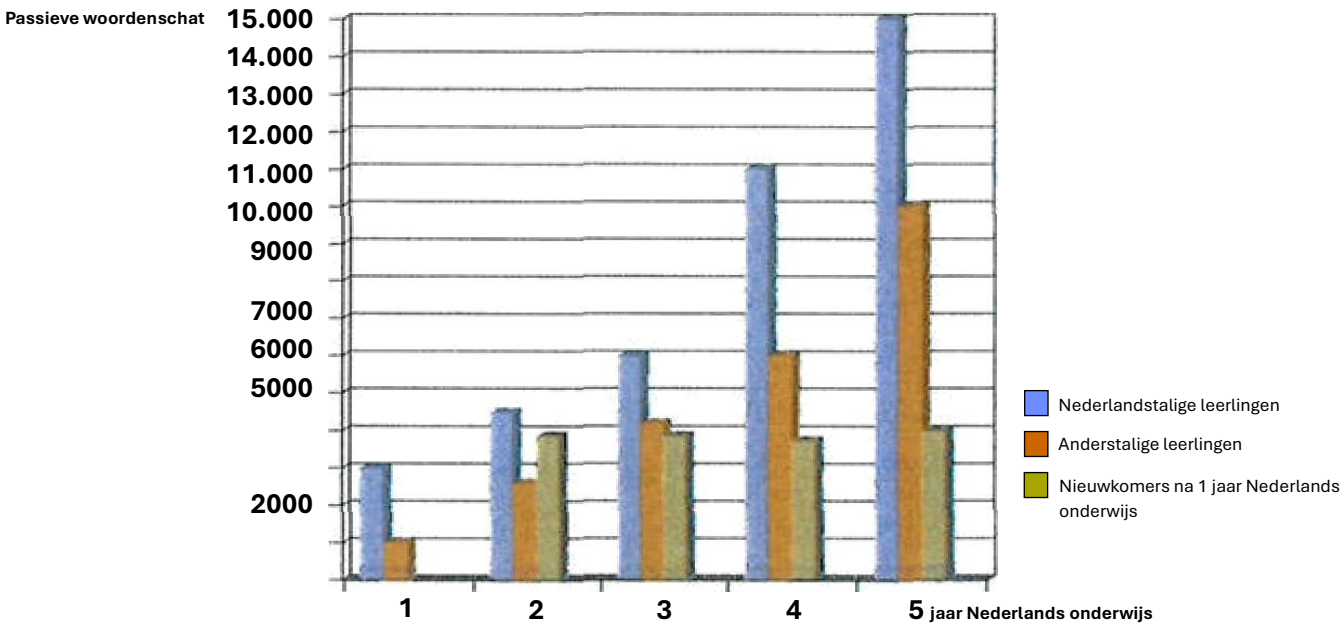

Figuur 1 - Passieve woordenschat van Nederlandstalige leerlingen en anderstalige leerlingen (Kuiken & Vermeer, 2013) in vergelijking met de gemiddelde passieve woordenschat van nieuwkomers na 1 jaar op verschillende leeftijden

In *Ruimte voor nieuwe talenten* (Berenst et al., 2017) wordt gesproken over de overgang van Algemene Dagelijkse Taal (DAT) naar Cognitieve Abstracte Taal (CAT). In het eerste opvangjaar zal de nadruk voor een belangrijk deel op DAT liggen, met het bevorderen van taal-denkrelaties in de moedertaal, om op die manier het ontwikkelen van CAT te stimuleren. DAT is de basis voor CAT (*Figuur 2*).

Nieuwkomers die via de moedertaal al vertrouwd zijn met schooltaal, kunnen daarop voortbouwen: ze kunnen hun kennis inzetten bij het leren van elke volgende taal want CAT is in hoge mate taalonafhankelijk en makkelijk overdraagbaar.
Door de leerlingen goed, passend onderwijs te bieden in een nieuwkomersgroep, bereiden we hen zo goed mogelijk voor op het reguliere onderwijs en het verdere leven in Nederland.

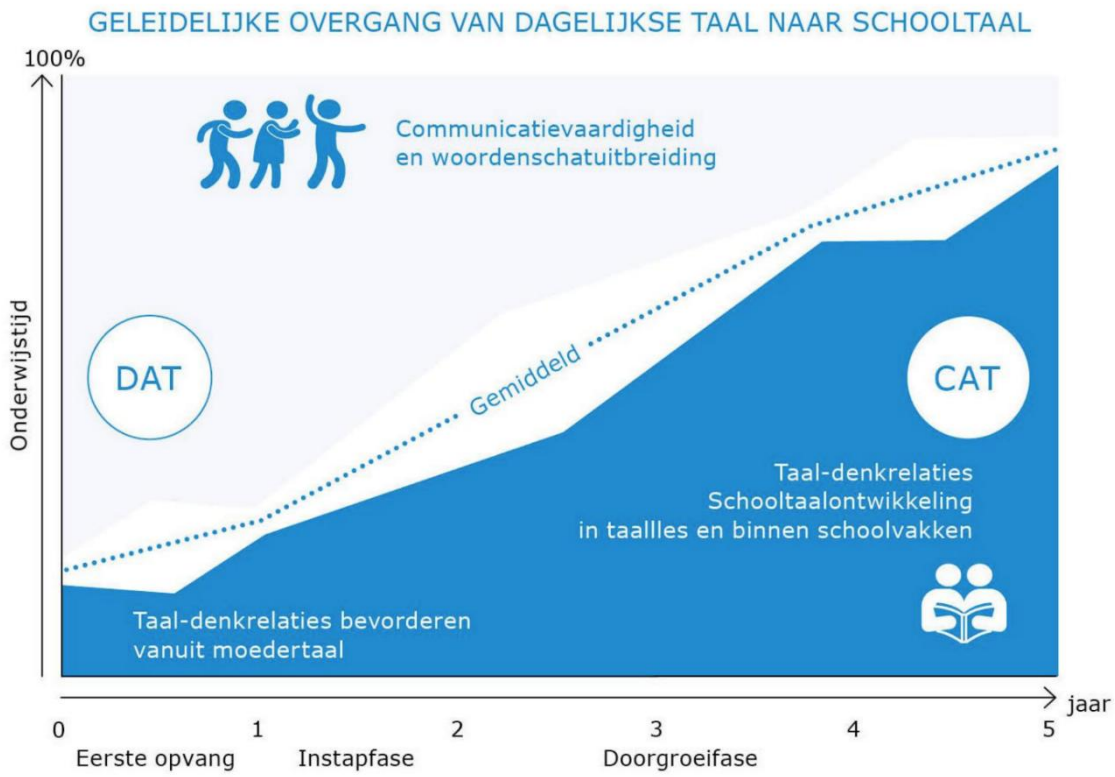

Figuur 2 - Geleidelijke overgang van dagelijkse taal naar schooltaal (DAT naar (CAT)

Ouderbetrokkenheid

Na een cyclus van dertien weken wordt er een nieuwkomersrapport opgesteld. Dit rapport verschilt van het reguliere rapport wat gebruikt wordt in de school. Het nieuwkomersrapport maakt gebruik van pictogrammen, zodat ouders en leerlingen de informatie in het rapport goed begrijpen. Hierna volgt een rapportgesprek met ouders.
De communicatie met de ouders verloopt zo veel mogelijk in de eigen taal. Er wordt gebruik gemaakt van tolken en *Google Translate*. De informatie die gedeeld wordt via het ouderportaal wordt in alle talen vertaald.
De kinderen krijgen elke dag huiswerk mee gericht op woordenschat. Op die manier worden ouders betrokken bij het woordenschatonderwijs van hun kind.
Ouders hebben de mogelijkheid om deel te nemen aan het taalprogramma van *Toptaal*, aangeboden op de Johannesschool, zodat ook zij de taal goed leren beheersen. Ook kunnen zij aansluiten bij diverse activiteiten die vanuit het familiecentrum worden georganiseerd.

Beschrijving van het programma

De jaarplanning is op basis van de leerlijnen van ITK Haarlem verdeeld in drie periodes van dertien weken. Na elke periode volgt een toetsperiode waarin de toetsen volgens de leerlijn van ITK Haarlem worden afgenomen. Dit zijn methode-onafhankelijke toetsen. Het streven is dat de doelen, behorende bij de desbetreffende leerlijn, behaald worden. Het uitgangspunt is om leerlingen altijd te laten versnellen. Dit betekent dat we gedurende de hele periode dat de leerling onderwijs volgt in een nieuwkomersgroep kijken wat het kind kan en of het nodig is om extra ondersteuning te bieden of de leerling te plaatsen in een hogere niveaugroep. Methodegebonden toetsen nemen wij tussendoor ook af. We maken gebruik van de methodegebonden toetsen van Lijn3 (lezen en spelling), Staal spelling, Wereld vol Woorden (woordenschat) en de instap- en afsluitende toetsen van het routeboek Maatwerk Nieuwkomers (rekenen). Alle toetsen worden geregistreerd in Parnassys en in het leerlingdossier Nieuwkomers.

Woordenschat en mondelinge taalvaardigheid

In de nieuwkomersgroepen vormt de thematische methode Wereld vol Woorden (WvW) de basis. Met behulp van dit programma wordt aan de hand van tien thema's gewerkt aan de uitbreiding van de Nederlandse woordenschat, zowel passief als actief. Het betreffen allemaal thema's die dichtbij de leefwereld van de leerlingen staat. Het programma wordt ondersteund met beeldend materiaal en digitaal oefenmateriaal van het programma Logo 3000. De lessen van Wereld vol Woorden bevatten ook grammaticalessen van Zien is Snappen die in de lessen zijn verweven. Na een thema vindt een herhalings-/verrijkingsweek plaats. In deze week wordt nog eens extra aandacht besteed aan Zien is Snappen. De leerkrachten hebben een training gevolgd om hiermee te kunnen werken. Naast de woordenschatlessen uit de methodes worden er regelmatig taaldenkgesprekken gevoerd waar op een meer informele manier aan de mondelinge taalvaardigheid van leerlingen wordt gewerkt. In een taaldenkgesprek praten we met een klein groepje leerlingen over een ‘kwestie‘. Bijvoorbeeld: ‘Er is een tijger ontsnapt uit de dierentuin. Wat nu?’ Hierbij worden de leerlingen uitgenodigd en uitgedaagd om mee te doen, mee te denken en mee te praten. Taaldenkgesprekken bevatten alle noodzakelijke ingrediënten voor taalverwerving: sociale interactie met een rijk taalaanbod en een uitnodiging tot taalproductie.
Tevens heeft iedere leerling een boekje “NT2, Praat mee” om zelfstandig Nederlandse woorden te labelen aan de moedertaal.
Leerlingen komen niet blanco de klas binnen; ze nemen hun moedertaal mee. Ze hebben geen taalachterstand want ze beheersen hun moedertaal. Er is wel sprake van een blootstellingsachterstand (A.Keepstra, 2010). Hiermee wordt bedoeld dat ze niet of weinig in aanraking zijn geweest met het Nederlands taalaanbod.
In de nieuwkomersgroepen van de Johannesschool wordt de inzet van de moedertaal (translanguaging) actief benut bij het leren van het Nederlands. Zoals het ophalen van de voorkennis in de moedertaal, samen met leerlingen met dezelfde moedertaal overleggen of het gebruik van google translate.

Lezen

Sommige leerlingen kunnen al lezen in hun moedertaal, voor andere leerlingen is lezen een nieuwe vaardigheid. De ene leerling zal het lezen in het Nederlands daarom eerder beheersen dan de andere leerling. Er wordt direct bij de instroom van de leerling gekeken naar de geletterdheid en verwantschap van de taal en er wordt versneld wanneer dat mogelijk is. Met behulp van de methode Lijn 3 wordt aan het lezen gewerkt.
Lijn 3 bevat ook een digitaal oefenprogramma voor extra zelfstandige verwerking. Voor leerlingen die Lijn 3 afgerond hebben, wordt de methode Estafette ingezet voor het voortgezet technisch lezen.
Tevens wordt er dagelijks gelezen in niveaugroepen onder begeleiding van de leerkracht en leerkrachtondersteuner met de leeskaarten van Luc Koning. Dit start vanaf leesniveau AVI M3. Per leeskaart staat een leescategorie centraal. Het juist uitspreken van de klanken, het decoderen en het leesplezier heeft voorrang op het leestempo.
Daarnaast is er ook tijd voor ‘vrij’-lezen.

Klankonderwijs

Klankonderwijs aan nieuwkomers is een waardevol onderdeel van taalverwerving, omdat het helpt bij het leren begrijpen, spreken, lezen, spellen en schrijven van een nieuwe taal. Bij nieuwkomers is het belangrijk om rekening te houden met hun moedertaal en hun eventuele beperkte ervaring met de klanken van de onderwijstaal.
Talen verschillen in hoeveel en welke fonemen zij onderscheiden. Sommige klanken zijn dus nieuw voor de nieuwkomers. Nieuwkomers kunnen bepaalde klanken in een nieuwe taal soms niet goed horen vanwege biologische, cognitieve en linguïstische factoren.
Het klankonderwijs neemt daarom een grote rol in binnen de nieuwkomersgroepen
Tijdens de diverse leesactiviteiten worden de klanken d.m.v. diverse spelletjes met klankkaarten geoefend en herhaald. Voor het klankonderwijs wordt gewerkt met de didactiek van het klankkatern van Wereld vol Woorden aangevuld met een klanktafel en/of klankmuur.
Per kind wordt tijdens lezen (en spelling) gekeken naar de uitspraak van de klanken en de moeilijkheden die ze ervaren. Een voorbeeld: de Portugese /r/ wordt diep in de keel uitgesproken, waar wij de /g/ klank uitspreken. Zo kan het voorkomen dat een Portugese leerling met lezen geen problemen heeft met de /g/

of de /r/, maar met spelling wel. Door de fouten met de leerling te bespreken en daarbij goed naar de uitspraak te luisteren, kan de oorzaak van het spellingprobleem achterhaald worden en ontstaat er een stukje spellingbewustzijn bij de leerling, waardoor de spellingsfout minder snel gemaakt wordt.
De website www.moedinT2.nl is hierbij een fijne informatiebron.
Tevens werken wij op school samen met een logopedist van de Praatmaatgroep die eventueel kan ondersteunen.

Spellingonderwijs

Onze nieuwkomersleerlingen leren in hun eerste jaar in Nederland niet alleen de Nederlandse taal begrijpen en spreken, maar ook lezen en schrijven. Een belangrijk onderdeel daarvan is spelling.
Voor het spellingonderwijs maken wij gebruik van de methodes Lijn 3 en Staal Spelling. Het goed beheersen van de klankteken-koppeling is essentieel om tot correct spellen te komen. Dit kan uitdagend zijn, omdat klanken in andere talen vaak op een andere manier worden weergegeven. Zo wordt de Nederlandse u bijvoorbeeld in het Duits en Bulgaars uitgesproken als een oe-klank en dit vervolgens zo opgeschreven. Zoals bij het woord boek dat wordt gespeld als buk wanneer de klankteken-koppeling nog niet volledig beheerst wordt.
Gedurende de tijd in de nieuwkomersgroep bieden wij de verschillende spellingcategorieën aan zoals die binnen Lijn 3 en Staal Spelling zijn opgebouwd. Het streven is dat leerlingen bij de uitstroom, afhankelijk van de leeftijd en uitstroomgroep, de categorieën t/m 12 van Staal beheersen.
Op deze manier werken wij systematisch aan een stevige spellingbasis, die de leerlingen ondersteunt in hun verdere taalontwikkeling en hun vervolg binnen het Nederlandse onderwijs.

Begrijpend lezen

Leerlingen die genoeg passieve woordenschat hebben opgebouwd en een leesniveau hebben behaald van minimaal E3/M4, werken met Nieuwsbegrip voor Nieuwkomers. In de lessen wordt, samen met de leerkracht, gelezen en over het onderwerp gesproken. Er wordt teruggezocht in de tekst en de antwoorden worden samen geformuleerd door te praten over hoe het in correct Nederlands op papier komt. Zo wordt woordenschat, lezen en Zien is Snappen verweven in het begrijpend lezen. Tevens maken we gebruik van rijke teksten die we zoeken binnen het thema van WvW en geven hier diverse korte opdrachten waaraan in tweetallen of groepjes gewerkt mag worden. Dit zijn bijvoorbeeld opdrachten als: maak een quizvraag bij de tekst, teken wat je leest, vertel de ander (in het Nederlands of de moedertaal) wat je nu weet.
Voorafgaand aan het begrijpend lezen, wordt veel aandacht besteed aan begrijpend luisteren door het voorlezen van prentenboeken en oefeningen in de methode Wereld vol Woorden en ook door het geven van korte instructies en het gebruik van Total Physical Response (TPR). TPR is het geven van commando's i.c.m. het voordoen van de handeling. Naarmate er vaker geoefend is met een commando, laat je als leerkracht de fysieke handeling achterwege en moet het kind de handeling uitvoeren op enkel het gegeven commando.

Schrijven

Alle leerlingen werken op eigen niveau met de methode Aan Boord. We gebruiken de versie *verbonden schrift*.

Stellen

Leerlingen schrijven regelmatig hun eigen tekstjes bij opdrachten en creaties.
Dit kan variëren van het schrijven van woorden tot zinnen en korte of langere teksten. Dit mag ook in de moedertaal! Samen kijken en praten we over de geschreven tekst en kijken we waar we eventueel aanpassingen kunnen doen. Stelopdrachten kunnen gericht ofwel vrij zijn.

Taallaatje
Elke leerling heeft een eigen taallaatje, met werkt afgestemd op zijn/haar taalniveau. Elk laatje bevat taalwerk dat de leerling zelfstandig kan maken. Denk hierbij aan verwerkingsopdrachten voor woordenschat, spelling, schrijven en lezen.
Dagelijks wordt gewerkt met het taallaatje, waarbij alle instructies op niveau worden gegeven door de leerkracht en de ondersteuner aan de instructietafel. De instructiegroepjes kunnen per taaldomein verschillen. Leerling A kan voor lezen in groepje 1 zitten, terwijl het voor spelling in groepje 2 zit. Elke leerling krijgt dagelijks instructie voor lezen en spelling.
Het werken met het taallaatje vraagt een stuk zelfstandigheid van de leerling. Leerlingen die niet bij een instructie zijn, werken individueel of samen aan zelfstandig werk dat in het taallaatje zit.

Rekenen
Bij rekenen wordt gewerkt met de methode Routeboek Maatwerk voor Nieuwkomers. Ter ondersteuning worden regelmatig materialen van Met Sprongen Vooruit en/of Getal & Ruimte Junior gebruikt. Ook voor dit vak geldt dat de niveaus van de leerlingen sterk uiteenlopen. In de onderbouw wordt gewerkt met de oefenboeken van Getal & Ruimte Junior, aangevuld met de rekenboekjes van Aan Boord.
In de bovenbouw worden de instaptoetsen van Maatwerk rekenen gebruikt voor het bepalen van het niveau van de leerling. Daarna kunnen we de leerling instructie geven en laten werken aan de juist leerstof. Vervolgens is ons streven, zoals eerder ook al is beschreven, om de leerling te laten versnellen zodat de leerling goed kan participeren bij het (reken)onderwijs op het niveau van de reguliere groep. We hebben aandacht voor rekentaal en gebruiken materiaal ter ondersteuning van de instructie en het verwerken van de leerstof.

Burgerschap in het nieuwkomersonderwijs
Burgerschap krijgt binnen onze nieuwkomersgroepen op de Johannesschool een natuurlijke en belangrijke plek. Voor onze leerlingen betekent ‘burger zijn’ niet alleen onderdeel worden van de Nederlandse samenleving, maar ook leren samenleven, samenwerken en elkaar respecteren – met alle verschillen die er zijn.
Wij werken met De Vreedzame School, een methode waarin burgerschap, sociale vaardigheden en gemeenschapsvorming hand in hand gaan. Leerlingen leren om naar elkaar te luisteren, samen beslissingen te nemen en conflicten op een respectvolle manier op te lossen. Daarnaast sluit onze woordenschatmethode Wereld Vol Woorden hier mooi bij aan, omdat taal, waarden en wereldoriëntatie daarin met elkaar verbonden worden. Zo leren kinderen niet alleen woorden, maar ook begrippen die te maken hebben met respect, verantwoordelijkheid en begrip voor anderen.
Ook tijdens het zelfstandig werken wordt het samenwerken en elkaar helpen in de praktijk gebracht. Burgerschap krijgt bij ons ook vorm in de praktijk. We trekken er regelmatig op uit — bijvoorbeeld naar musea, bijvoorbeeld This Holland of het Muiderslot, Artis en Het Scheepvaartmuseum— om de kinderen kennis te laten maken met de Nederlandse cultuur, geschiedenis en samenleving. Zulke ervaringen brengen lessen tot leven en geven betekenis aan wat ze op school leren.
In de klas praten we niet alleen over feestdagen maar vieren ze ook, en we praten over gebruiken, verschillen en overeenkomsten tussen landen en culturen. Kinderen ontdekken dat ze allemaal iets unieks meebrengen en dat juist die diversiteit onze groep rijk maakt. Zo bouwen we samen aan een gemeenschap waarin iedereen zich welkom voelt, en waarin kinderen leren dat zij, waar ze ook vandaan komen, volwaardig deel uitmaken van de samenleving.

Muziek
De muzieklessen worden door de gehele school verzorgd door externe muziekdocenten van Aslan. Hierbij wordt extra aandacht besteed aan liedjes van de landen van herkomst van de leerlingen. Daarnaast werken we met ‘uitspraak’-liedjes en ‘liedjes met gebaren’.

Beeldende Vorming

Voor beeldende vorming wordt gewerkt met de methode Laat Maar Zien waarbij met verschillende technieken wordt gewerkt. Vaak worden de activiteiten gekoppeld aan de woordenschatlessen van Wereld vol Woorden, aan prentenboeken en aan feesten.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

In onze nieuwkomersklassen op de Johannesschool ontvangen we kinderen uit de hele wereld. Elk kind brengt een eigen verhaal mee — soms vol mooie herinneringen, maar soms ook met ervaringen die zwaar of verwarrend zijn. Veel van onze leerlingen hebben te maken gehad met verlies, oorlog, onzekerheid of een grote verhuizing naar een onbekend land. Wij zien dat, en we weten hoe belangrijk het is dat zij zich bij ons veilig voelen voordat ze echt kunnen leren.

Daarom is onze eerste stap altijd: verbinden. We bouwen aan vertrouwen, nemen de tijd om elkaar te leren kennen en maken de klas tot een plek waar iedereen zich welkom en gewaardeerd voelt. We starten de dag vaak met een kort incheckmoment: hoe gaat het vandaag, wat wil je delen? Zo leren kinderen woorden te geven aan hun gevoel en ervaren ze dat wat zij voelen er mag zijn.

We werken traumasensitief, wat betekent dat we proberen te begrijpen waar gedrag vandaan kan komen. We reageren niet met straf, maar met rust, duidelijkheid en voorspelbaarheid. Dat geeft veiligheid. We zorgen voor structuur, maar ook voor ruimte om te kiezen en mee te denken. Zo ervaren leerlingen weer controle over hun eigen leren en leven.

We geloven dat sociaal-emotionele groei de basis is van taalontwikkeling. Pas als een kind zich gezien, gehoord en gesteund voelt, kan het echt openstaan voor nieuwe kennis en ervaringen. In onze klassen vieren we kleine stappen, successen en glimlachen. Want elke stap vooruit — hoe klein ook — betekent dat een kind zich iets veiliger voelt. En dát is waar leren begint.

Omdat er in nieuwkomersgroepen voortdurend in- en uitstroom is, verandert de samenstelling van de groep regelmatig. Dat vraagt telkens opnieuw aandacht voor de groepsdynamiek. Wanneer er nieuwe kinderen bijkomen of wanneer leerlingen uitstromen naar het regulier onderwijs, verschuiven de rollen en relaties in de groep. Om deze overgangen goed te begeleiden, besteden we daar bewust tijd aan en nemen we ook de tijd voor de zilveren- en gouden weken. We nemen de tijd om opnieuw verbinding te maken, verwachtingen te bespreken en samen de groepsregels en sfeer te herbevestigen. Zo blijft de groep een veilige en stabiele plek, ook in tijden van verandering.

Per 26 weken stellen we de volgende vragen (*Figuur 3*), visueel en met google translate, om een beeld te krijgen van de ervaren veiligheid van de leerlingen.

Figuur 3 - Veiligheidscheck nieuwkomers

Bibliotheek
De leerlingen worden gestimuleerd lid te worden van de Openbare Bibliotheek (OBA). Eén keer per jaar brengen we met de nieuwkomersgroepen een bezoek aan de OBA.
We hebben in de school een mooie schoolbibliotheek waar de leerlingen passende boeken kunnen lenen. Ook zijn er diverse leesboeken te vinden in de klas.

Gym
De leerlingen krijgen net zoals de reguliere groepen twee keer per week gym.

Combinatie met reguliere groepen
Om segregatie van nieuwkomers leerlingen binnen de school te voorkomen, zorgen we dat we deze leerlingen onderdeel van de school zijn door ze regelmatig in contact brengen met leerlingen van de reguliere groepen. We hebben ervoor gekozen om de leerlingen samen buiten te laten spelen. Daarnaast zijn er diverse activiteiten, vieringen, excursies, museumbezoek, schoolreisjes en schoolthema's waaraan de nieuwkomers meedoen.

De schoolgids en het ondersteuningsplan zijn voor alle leerlingen van toepassing, ook de leerlingen van de nieuwkomersgroepen. De zorgroute voor een NK-leerling verloopt via dezelfde weg als voor een reguliere leerling op de Johannesschool, waarbij wordt uitgegaan van de zorgniveaus van HGW.
Met schoolactiviteiten doen de kinderen van begin af aan zoveel mogelijk mee om deze verbinding te ervaren en te stimuleren. Zo krijgen ook de kinderen uit de nieuwkomersgroepen gymnastiek van de gymleerkrachten en muziekles van een vakdocent. Tijdens het buitenspelen ontmoeten leerlingen van de reguliere groepen en nieuwkomersgroepen elkaar. Daarnaast doen ze mee met de tradities van de school, zoals bijvoorbeeld:

- Feesten
- Naschoolse activiteiten
- Projectweek
- Schoolreisjes
- Zomerfeest

Op deze manier komen de kinderen van begin af aan in aanraking met het ‘gewone’ schoolleven en krijgen ze de kans om van begin af aan (taal)contact te hebben met kinderen uit de reguliere groepen.

Literatuurlijst

- Berenst, J., Van Dalen, A., Hajer, M., Helsloot, K., & Kootstra, G. J. (2017). Ruimte voor nieuwe talenten: Keuzes rond nieuwkomers op de basisschool. PO Raad. https://www.poraad.nl/uploads/2021-12/ruimte_voor_nieuwe_talenten_0.pdf
- Keegstra, A. L. (2010). Language problems in young children: General assumptions investigated (Doctoral thesis, University of Groningen). University of Groningen. https://research.rug.nl/en/publications/language-problems-in-young-children-general-assumptions-investiga/
- Kuiken, F., Vermeer, A. R., Appel, R., Kurvers, J. J. H., Litjens, P., Mooren, P. E. J. M., & Verhallen, M. J. (2013). Nederlands als tweede taal in het basisonderwijs.

Johannesschool
Evertsweertplantsoen 3B
1069 RK AMSTERDAM
020-6190466
Johannesschool@amosonderwijs.nl
www.johannesschool.com

Leerlingdossier Nieuwkomer

Naam:

Geboortedatum:

Foto

Dit is het overdrachtsdocument van ……. Hij/zij is pas …. in Nederland. Kijk wat hij/zij allemaal al kan!

Datum:

© José Admiraal en Natasha Kors

Beste collega's van de naam

Hierbij het overdrachtsdocument van **Naam**. We hebben geprobeerd om dit document zo volledig mogelijk in te vullen en we hopen dat we jullie op deze manier voldoende informatie verschaffen.

Inhoudsopgave:

- Personalia
- Individuele handelingsplannen n.a.v. de behaalde tussendoelen
- Overzicht gebruikte methoden en resultaten
- Individueel SEO formulier
- Uitleg Taalstadia*
- Tips, aandachtspunten en Tot Slot
- Nazorg

Wat is de Nieuwkomersgroep Johannesschool?
Wij bieden een tijdelijke opvang voor kinderen die net uit het buitenland komen en nog niet voldoende Nederlands spreken om deel te kunnen nemen aan het onderwijs in een reguliere klas.
Wij bieden leerlingen een programma op maat voor een periode van 30, 40 of indien nodig 50 of 60 weken. Het programma dat de kinderen krijgen aangeboden bestaat uit woordenschat, technisch lezen, spelling, begrijpend lezen en rekenen.

Hoe nu verder op de basisschool?
Naast het sturen van dit document nodigen wij de leerkracht en/of de intern begeleider uit voor een warme overdracht. In dat gesprek hopen we jullie te kunnen helpen met tips en adviezen hoe deze leerling het beste verder begeleid kan worden. Uiteraard kunnen jullie ook altijd contact met ons opnemen als er hulp nodig is bij een bepaald vakgebied als de leerling eenmaal bij jullie op school zit.
Als laatste willen wij nog even benadrukken dat het van deze leerlingen, die nog maar zo kort in Nederland zijn, niet reëel is om te verwachten dat ze zonder extra hulp of begeleiding het reguliere programma kunnen volgen. Ook de inspectie geeft aan dat de resultaten van deze leerlingen, de eerste vier jaar dat ze in Nederland zijn, niet meetellen als er gekeken wordt naar de leeropbrengsten van de school.

Vriendelijke groet,

Team Nieuwkomersgroep Johannesschool

Personalia

Naam, …….se nationaliteit, geboren ….. te…….. Sinds……in Nederland, … maanden opgevangen in …. van de …….school (eventueel) stamschool?, sinds ….. in NKG B van de Johannesschool.

Zijn/haar moedertaal is ……, de thuistaal is ……, spreekt ook …….. Ouders zijn aanspreekbaar in het …….

Het gezin bestaat uit …….. Vader is …… en werkzaam als…… Moeder is…….en werkzaam als…… De reden om naar Nederland te verhuizen is……..

……. is vanaf zijn/haar …..jaar naar school geweest in …….. tot niveau….. Hij/zij is (niet) gealfabetiseerd in het …….schrift

Factoren die het leerproces kunnen belemmeren of positief kunnen beïnvloeden: opgesteld bij de intake:

	Stimulerende factoren	Belemmerende factoren	Aandachtspunten programma
Achtergrond			
Moedertaal (verschillen met het Nederlands)			
Levensgeschiedenis (culturele verschillen met Nederland)			
Traumatische gebeurtenissen			
Gezinssituatie (familie, kennissen, vangnet)			
Ervaringen met school (verschil met onderwijsomstandighe-den in Nederland)			
Persoonlijk			
Cognitieve ontwikkeling			
Sociaal-emotionele ontwikkeling			

Werkhouding/motivatie			
Leerstijl			
Medische bijzonderheden			
Motorische ontwikkeling (fijn en grof)			

Beginsituatie opgesteld na startperiode

Motorische ontwikkeling

Rechts/links en pengreep:

Fijne motorische ontwikkeling:

Grove motorische ontwikkeling:

Advies:

Rekenen

Beheerst cijfers:

Instaptoets rekenen:

Advies:

Technisch lezen

Grafementoets:

Auditieve synthese toets:

Lezen over grenzen:

Advies:

Woordenschat

Advies: programma Wereld vol Woorden volgen.

Sociaal-emotioneel

Observatielijst n.a.v eerste 3 weken (zie bijlage)

Advies:

Uitstroomperspectief

Verwacht uitstroom niveau met de minimumdoelen* behorende bij deze leerlijn:

Leerlijn:

Technisch lezen:	Rekenen:
Begrijpend lezen:	Woordenschat receptief:
Spelling:	Woordenschat productief:

We streven ernaar, om aan het eind van zijn/haar verblijf op de Johannesschool, de leerling uit te laten stromen naar:

Gehanteerde toetsen op de Johannesschool:
Een aantal keer per jaar nemen wij toetsen af zodat we de vorderingen van de leerling goed kunnen volgen op het gebied van technisch lezen, spelling, begrijpend lezen, woordenschat en rekenen. Wij gebruiken de volgende, door COTAN goedgekeurde toetsen, om deze vorderingen in beeld te brengen:

Technisch lezen	AVI toetsscore op AVI niveaus (niveau dat de lln. beheerst) DMT, score met DLE's
Spelling	Cito spelling, score met DLE's, digitaal
Begrijpend Lezen	Cito Begrijpend Lezen afgenomen vanaf leesniveau E4 (afname E3), score in DLE's, digitaal
Woordenschat	TAK passief/actief, score aantal woorden
Rekenen	Cito basisbewerkingen, score met aantal goed en tijd, digitaal
Rekenen	Cito rekenen/wiskunde vanaf niveau E6/M7, digitaal

Wij zetten de toetsresultaten om in DLE's. Men kan het niveau van het betreffende kind dan vergelijken met het niveau dat een Nederlands kind heeft na een X aantal maanden onderwijs. Door deze DLE's de gehele periode dat het kind op de Johannesschool is te gebruiken, hebben wij een eenduidig systeem waarmee we specifiek het leerrendement kunnen meten.

Het uitstroom niveau dat door **Naam** behaald is aan het einde van zijn/haar periode op de Johannesschool, vindt u in de kolom ‘toetsresultaten na 39 weken’.

Afgaande op deze resultaten en de doorlopen sociaal emotionele ontwikkeling, is ons advies om deze leerling uit te laten stromen naar: Groep + datum

***** *Bij het opstellen van de minimumdoelen hebben we gekeken naar het landelijk gemiddelde van de leerresultaten die behaald worden bij leerlingen die ingeschaald zijn in deze leerstoflijn. Sinds wij werken met een eigen ontwikkelingsperspectief, nemen wij ook onze interne evaluaties daarin mee.*
Wij werken met een individueel programma, dus zodra een leerling boven of onder een minimumdoel scoort, wordt het programma bijgesteld. Uiteraard wordt in ons advies naar de basisschool met betrekking tot de plaatsing in een bepaalde groep, ook de leeftijd van het kind meegenomen evenals de sociaal emotionele achtergrond. Opgemerkt dient te worden, dat vooral oudere leerlingen vaak beter tot hun recht komen als ze in een groep lager geplaatst worden dan in de groep die direct bij hun leeftijd past. Zij hebben met een jaar extra vaak meer kans om op de juiste school voor VO te komen die bij hun capaciteiten past. Uiteraard geldt ook hier dat dit per leerling bekeken wordt.

Overzicht behaalde tussendoelen

<u>Na 3 weken</u> maand/jaar

Opmerkingen en plan van handelen in de komende periode:

Technisch lezen:

Beginsituatie:
Doel:
Organisatie en inhoud instructie:
Materialen:

Spelling:

Beginsituatie:
Doel:
Organisatie en inhoud instructie:
Materialen:

Rekenen:

Beginsituatie:
Doel:
Organisatie en inhoud instructie:
Materialen:

Begrijpend lezen:

Beginsituatie:
Doel:
Organisatie en inhoud instructie:
Materialen:

Woordenschat:

Zie groepshandelingsplan

Na 13 weken maand/jaar

	minimumdoel	behaald	aantal goed/tijd/score
Grafementoets			
Auditieve synthese			
DMT			
AVI			
Rekenen Basisbewerkingen Cito			
Begrijpend lezen			
Cito Spelling			
TAK receptief			
TAK productief			
Wereld vol Woorden			

Naam bevindt zich nu in dit stadium van de taalverwerving*:

Opmerkingen en plan van handelen in de komende periode:

Technisch lezen:

Beginsituatie:
Doel:
Organisatie en inhoud instructie:
Materialen:

Spelling:

Beginsituatie:
Doel:
Organisatie en inhoud instructie:
Materialen:

Rekenen:

Beginsituatie:
Doel:
Organisatie en inhoud instructie:
Materialen:

Begrijpend lezen:

Beginsituatie:
Doel:
Organisatie en inhoud instructie:
Materialen:

Woordenschat:

Zie groepshandelingsplan

Na 26 weken maand/jaar

	minimumdoel	behaald	aantal goed/tijd/score
Grafementoets			
Auditieve synthese			
DMT			
AVI			
Rekenen Basisbewerkingen Cito			
Begrijpend lezen			
Cito Spelling			
TAK receptief			
TAK productief			
Wereld vol Woorden			

Naam bevindt zich nu in dit stadium van de taalverwerving*:

Opmerkingen en plan van handelen in de komende periode:

Technisch lezen:

Beginsituatie:
Doel:
Organisatie en inhoud instructie:
Materialen:

Spelling:

Beginsituatie:
Doel:
Organisatie en inhoud instructie:
Materialen:

Rekenen:

Beginsituatie:
Doel:
Organisatie en inhoud instructie:
Materialen:

Begrijpend lezen:

Beginsituatie:
Doel:
Organisatie en inhoud instructie:
Materialen:

Woordenschat:

Zie groepshandelingsplan

Na 39 weken maand/jaar

	minimumdoel	behaald	aantal goed/tijd/score
Grafementoets			
Auditieve synthese			
DMT			
AVI			
Rekenen Basisbewerkingen Cito			
Begrijpend lezen			
Cito Spelling			
TAK receptief			
TAK productief			
Wereld vol Woorden			

Naam bevindt zich nu in dit stadium van de taalverwerving*:

Opmerkingen en plan van handelen in de komende periode:

Technisch lezen:

Beginsituatie:
Doel:
Organisatie en inhoud instructie:
Materialen:

Spelling:

Beginsituatie:
Doel:
Organisatie en inhoud instructie:
Materialen:

Rekenen:

Beginsituatie:
Doel:
Organisatie en inhoud instructie:
Materialen:

Begrijpend lezen:

Beginsituatie:
Doel:
Organisatie en inhoud instructie:
Materialen:

Woordenschat:

Zie groepshandelingsplan

Korte weerslag van oudergesprekken

Oudergesprek
Datum:
Aanwezig:
Verslag:

Oudergesprek
Datum:
Aanwezig:
Verslag:

Oudergesprek
Datum:
Aanwezig:
Verslag:

Oudergesprek
Datum:
Aanwezig:
Verslag:

Woordenschat

In de Nieuwkomersgroepen van de Johannesschool wordt gewerkt met de methode **Wereld vol Woorden (thematische versie)**. Gedurende de periode van verblijf in de NKG, vergroot de leerling zijn woordenschat a.d.h.v. diverse thema's. Aan het eind van ieder thema wordt een toets afgenomen. Na ongeveer 20 weken maakt de leerling zowel het receptieve als het productieve deel.
Naam heeft de volgende thema's doorlopen met de onderstaande toets resultaten:

Thema Wereld vol Woorden	Receptieve toets	Productieve toets

Een leerling beheerst de woordenschat voldoende als hij of zij:

- Bij het receptieve (passieve) onderdeel van de toets 80% van de woorden goed heeft kunnen aanwijzen.
- Bij het productieve (actieve) onderdeel van de toets (plaatjes goed kunnen benoemen en/of omschrijven) wordt de normering van Wereld vol Woorden aangehouden.

Uitslag eindtoets gemaakt één maand voor uitstroom:
Receptief:
Productief:
Opmerkingen:

NT2 praat mee!
Door middel van een (pratende) leespen kunnen de leerlingen zelfstandig oefenen aan nieuwe woorden en zinsbouw.

Naam heeft doorgewerkt tot en met niveau:

Aanvankelijk lezen

Leeslaatjes Lijn 3, thema 1 t/m 6
Door middel van een themalaatje worden de klanken uit het thema geoefend met letter- en woordkaartjes en concreet materiaal.

Naam heeft doorgewerkt tot en met thema:

Lijn 3
Aan de hand van de themawerkboeken, -tekstboeken en Vloeiend & Vlot boekjes worden de 12 thema's van de methode Lijn 3 doorlopen. Tevens wordt dit digitaal geoefend.

Naam heeft doorgewerkt tot en met thema ..... met de onderstaande toets resultaten:

Thema Lijn 3	**Mondelinge toets Lezen**
Thema 1	
Thema 2	
Herfstsignalering	
Thema 4	
Thema 5	
Thema 6	

Voortgezet lezen

Estafette
Na Lijn 3 wordt aan de hand van de werkboeken, tekstboeken en Vloeiend & Vlot boekjes nieuwe leesmoeilijkheden aangeboden en geoefend. Voor elk leerjaar zijn er 4 werk- en tekstboeken (2 Midden en 2 Eind). Tevens wordt dit digitaal geoefend.
De ontwikkeling wordt dagelijks gemonitord en op het eind van een periode getoetst met Cito AVI en DMT.

Naam heeft doorgewerkt tot en met deel:

Leeskaarten
Met behulp van de leeskaarten van Luc Koning wordt in groepjes op niveau elke ochtend leeskilometers gemaakt. Tevens worden dan alle klanken herhaald.

Naam heeft doorgewerkt tot en met kaart:

Spelling

Spelling Lijn 3 en Staal Spelling
In de Nieuwkomersgroepen wordt gewerkt in niveaugroepjes voor spelling:

Niveau 1 Woorden t/m thema 6 (Lijn 3)

Niveau 2 Woorden groep 3; mkm-woorden, cat. 1-4 (Staal); DLE 0-10

Niveau 3 Woorden groep 4; mmkm-, mkmm-, mmkmm-woorden, cat. 5-9 (Staal); DLE 11-20

Niveau 4 Woorden groep 5; ei/ij-, ou/au-woorden, cat. 10-12 (Staal); DLE 13-19 (Staal); DLE 31-40

Staal Spelling houdt de volgende spellingcategorieën aan:

Naam heeft doorgewerkt tot en met niveau:
Toets resultaten:

Spelling Lijn 3 Controledictee	**Percentage goed**
Thema 1	
Thema 2	
Thema 3	
Thema 4	
Thema 5	
Thema 6	
Spelling Staal groep 3	
Thema 7	
Thema 8	
Thema 9	
Thema 10	
Thema 11	
Thema 12	
Spelling Staal groep 4	
Spelling Staal groep 5	

Zien is snappen

In de Nieuwkomersgroepen van de Johannesschool wordt met behulp van de didactiek 'Zien is Snappen' gewerkt aan grammatica, zinsbouw en werkwoordspelling.

De volgende onderwerpen komen hierbij aan bod:

- Lidwoord en zelfstandig naamwoord
- Zinnen
- Aanwijzend voornaamwoord
- Zelfstandig naamwoord, meervoud
- Verkleinwoord
- Samenstelling (zelfstandig naamwoord)
- Bijvoeglijk naamwoord
- Werkwoord
- Jokerwoorden (verwijzende functiewoorden)
- Klank en letter

Naam heeft gewerkt aan:

Begrijpend lezen

Lijn 3
De teksten behorende in de methode van Lijn 3

Nieuwsbegrip voor Nieuwkomers
Nieuwsbegrip is een begrijpend leesmethode met teksten vanaf AVI E3 tot AVI plus. Er worden teksten gebruikt waarin Nederland centraal staat en er worden diverse technieken aangeleerd.

Naam heeft gewerkt in niveau:

Humpie Dumpie
Humpie Dumpie is een methode die we gebruiken als aanvulling bij Lijn 3. Deze methode stimuleert het lezen met begrip (verhaal lezen + vragen erover beantwoorden).

Naam heeft doorgewerkt tot en met deel:

Nieuwsbegrip XL
Nieuwsbegrip is een begrijpend leesmethode met teksten vanaf AVI E3 tot AVI plus. Er worden actuele teksten gebruikt en diverse technieken aangeleerd.

Naam heeft gewerkt in niveau:
Begrijpend lezen wordt pas getoetst na het behalen van het technisch leesniveau E4.

Rekenen

Er wordt gewerkt met de methode **Getal en Ruimte Junior** in de Nieuwkomersgroep onderbouw.
In de Nieuwkomersgroep bovenbouw werken we met het routeboekje **Kwint en Maatwerk** (Pilot).

Onderbouw **Naam** is gekomen t/m blok …. van het oefenboek (Getal & Ruimte Junior) met onderstaande toets resultaten:

Rekenen Getal & Ruimte	**Percentage goed/ cijfer**
Blok 1	

Bovenbouw **Naam** heeft de volgende rekencategorieën geoefend (zie in bijlage aftekenblad) met de de toets resultaten vermeld in **BIJLAGE …..**

Schrijven

Op de Johannesschool wordt de methode Aan Boord gebruikt.

Naam heeft geoefend met het schrijven van:

Voorbereidende oefeningen	ja/nee
Losse lusletters	ja/nee
Het aan elkaar schrijven van woorden	ja/nee
Hoofdletters aan het begin van een woord	ja/nee
Zinnen met hoofdletters en leestekens	ja/nee

Het gedrag in de groep

Hieronder een tabel waarin op gezette termijnen is ingevuld hoe het gedrag van de leerling is ten opzichte van: **contact leerkracht- leerling**

	De leerling zoekt toenadering	De leerling accepteert hulp	De leerling accepteert gezag	De leerling kan omgaan met afspraken	De leerling vraagt neg.aandacht
Eerste weken					
13 weken					
26 weken					
39 weken					
weken					

Opmerkingen: datum

Opmerkingen: datum

Opmerkingen: datum

Opmerkingen: datum

Hieronder een tabel waarin opgezette termijnen is ingevuld hoe het gedrag van de leerling is ten opzichte van: **houding in de groep**

	De leerling zoekt contact	De leerling kan samenwerken	De leerling kan samenspelen	De leerling kan spelen	De leerling kan zich aanpassen
Eerste weken					
13 weken					
26 weken					
39 weken					
weken					

Opmerkingen: datum

Opmerkingen: datum

Opmerkingen: datum

Opmerkingen: datum

Hieronder een tabel waarin opgezette termijnen is ingevuld hoe het gedrag van de leerling is ten opzichte van: **werkhouding**

	De leerling kan zich concentreren	De leerling kan zelfstandig werken	De leerling werkt nauwkeurig	De leerling heeft zelfvertrouwen	De leerling heeft plezier in leren
Eerste weken					
13 weken					
26 weken					
39 weken					
weken					

Opmerkingen: datum

Opmerkingen: datum

Opmerkingen: datum

Opmerkingen: datum

Taalstadia*

Stadium 1: De gewenningsfase
In dit stadium leert het kind wennen aan de (Nederlandse) school en aan de klanken van onze taal.
In dit stadium moet een kind de kans krijgen om zich veilig en beschermd te voelen, zodat het kan openstaan voor alles wat op hem of haar afkomt. De volgende signalen geven aan dat het kind gaat wennen aan de school:

Signalen voor aangepast gedrag:
- Kijkt met belangstelling naar wat andere kinderen doen;
- Gezichtsuitdrukking verraadt dat het met anderen meeleeft;
- Doet wat andere kinderen doen, eventueel nog op zichzelf;
- Praat in zichzelf in eerste taal ter begeleiding van activiteiten;
- Accepteert routines en regels van de groep, volgt voorbeeld van andere kinderen op, bijvoorbeeld bij opruimen, naar buiten gaan, etc.

Signalen voor ontvankelijkheid voor tweede taal:
- Gebruikt gebaren tegen de leerkracht;
- Begint te reageren op eenvoudige aanwijzingen in het Nederlands: “Kom eens hier”, “Ga eens zitten”. Zegt dingen na, als “Hallo”,“Dank je wel”;
- Begint “nee” te zeggen om zich te verweren.

Stadium 2: De redzaamheidfase
Van passief luisteraar wordt het kind nu iemand die zelf ook contacten wil kunnen leggen.
Het kind heeft nu taal nodig om zichzelf te redden in de situatie van de groep. Het moet kunnen vragen om dingen die het nodig heeft. Het moet weten, hoe je via taal aandacht van anderen kunt krijgen. Voor al deze doeleinden zal het kind een minimum aan woordenschat en taalvormen moeten hebben.

Signalen voor zelfredzaamheidstaal:
- Kan mensen en dingen om hem heen benoemen;
- Vraagt om namen van dingen en mensen als die het niet weet;
- Maakt behoeften door middel van taal kenbaar;
- Gebruikt ook taal om zich te beschermen en te verdedigen;
- Kan eenvoudige beschrijvingen in concrete situaties geven.

Stadium 3: De omgangstaalfase
‘Je kunnen redden’ is wat anders dan ‘kunnen meedoen en meespelen’. Meedoen vraagt, dat het kind zelf een bijdrage kan leveren tot het gebeuren en het gesprek daarover. Daarvoor moet je kunnen inspelen op de situatie en kunnen reageren op nieuwe ontwikkelingen in de spel- of leersituatie.

Signalen voor omgangstaal:
- Kan activiteiten van zichzelf en anderen benoemen;
- Kan activiteiten van andere kinderen sturen en reageren op aanwijzingen van andere kinderen;
- Kan voorkeur en afkeur uitdrukken;
- Kan vooruitlopen op eigen of andermans handelingen;
- Kan praten over dingen die in het onmiddellijke verleden gebeurd zijn.

Aan het eind van stadium 3 is het kind meestal zover dat het redelijk mee kan doen aan allerlei doe-activiteiten in de groep.

Stadium 4: De leertaalperiode
Het Nederlands dat het meertalige kind nu verworven heeft is van een bepaalde soort. Het is de taal die vooral geschikt is voor het deelnemen aan omgangssituaties in het dagelijks leven.
Deze taal is niet hetzelfde als de taal die gebruikt wordt voor het afstand nemen van de concreetheid, voor het praten over dingen uit het verleden of de toekomst, voor redeneren, voorspellen en voorstellen.
Voor deze functies is speciale taal nodig.

Signalen voor leertaal:

- Kan hoeveelheidaspecten in situaties beschrijven;
- Kan kwalitatieve aspecten, o.a. kleuren, in situaties beschrijven;
- Kan vergelijkingen onder woorden brengen;
- Kan volgorde in een procesverloop beschrijven;
- Kan oorzaak-gevolgrelaties onder woorden brengen;
- Kan gebeurtenissen in de toekomst onder woorden brengen.
-

Aan het einde van stadium 4 zullen ook de vormaspecten van de taal verder ontwikkeld zijn. De taal van de tweedetaalverwerver zal nu veel meer lijken op Standaard-Nederlands, hoewel er nog veel afwijkingen zullen bestaan.

Tips en aandachtspunten

- Woordenschat en mondelinge taal
- Technisch lezen
- Begrijpend lezen
- Spelling
- Stellen
- Rekenen
- Sociaal emotioneel

Tot slot

Verslaggeving door …. en datum.

Zoals uit bovenstaande aandachtspunten blijkt, is een kind na een jaar nieuwkomersonderwijs, nog niet op hetzelfde niveau als zijn of haar Nederlandse leeftijdgenoten. Om de basisscholen hulp te bieden bij het begeleiden van een tweedejaars nieuwkomer, is er een vorm van Nazorg opgezet. De Johannesschool kan de school ondersteunen bij het verdere leer- en sociaal emotionele proces van deze leerling.

Hoe gaat dat in zijn werk:

Na zes weken ontvangt u een mail op het adres dat met u afgesproken is tijdens de warme overdracht. De Johannesschool informeert dan naar hoe het gaat met de leerling en of er behoefte is aan hulp. Als dat het geval is, dan kan de Johannesschool nazorg (komen) geven bij u op school. Dat kan bestaan uit het geven van tips, samen zoeken naar een manier om deze leerling op zijn of haar niveau verder te laten werken en/of adviezen op het gebied van de woordenschatuitbreiding. Ook kunnen we, indien nodig, tips en adviezen geven op het sociaal emotionele gebied.
Uiteraard kunt u ook in een eerder stadium contact met ons opnemen, mocht dat nodig zijn.

Bijlage 2 – Leerlijnen Internationale Taalklas (ITK)

Internationale Taalklas

NIEUWKOMERS ONDERWIJS

Minimum doelen leerstoflijnen 2016-17 extern

		1	2	2	3	3	3	4	4	4	5	5	5	6	6	6	7	7	7
		groep 3 kind. aanv.lezen/ rekenen	niet gelet 6-7 jaar	niet gelet 7-8 jaar	niet gelet 8-9 jaar	gelet. verw. taalgeb. 6-7 jaar	gelet. verw. taalgeb. 7-8 jaar	gelet. verw. taalgeb. 8-9 jaar	gelet.nr-verw taalgeb. 6-7 jaar	gelet nr-verw taalgeb. 7-8 jaar	gelet nr-verw taalgeb. 8-9 jaar	gelet. verw taalgeb. 9-10 jaar	gelet. verw taalgeb. 10-11 jaar	gelet. verw taalgeb. 11-12 jaar	gelet nr-verw taalgeb. 9-10 jaar	gelet nr-verw taalgeb. 10-11 jaar	gelet nr-ver taalgeb. 11-12 jaar	niet gelet. 9-10 jaar	niet gelet. 10-11 jaar	niet gelet. 11-12 jaar
Beginniveau																			
	Tech.Lezen	AVI			instr.M3	M3	M3												
		DMT			die 3	die 5	die 5												
	Begr.lezen																		
	Spelling						die 2	die 3			die 2	die 4	die 6	die 8	die 4	die 8		die 1	
	W.schat																		
	Rekenen	Hoofdrek.				die 6	die 8	die 10	die 1	die 4	die 6	die 8	die 10	die 2	die 4	die 8		die 7	
		Rekenvaard.				die 3	die 8	die 12	die 2	die 5	die 5	die 15	die 20	die 10	die 12	die 20		die 9	
13 weken	Tech.Lezen	AVI	instr.M3	M3	E3	M3	E3	M4	instr. M3	M3	E3	E4	E4	M3	E3	M4	instr. M3	E3	M4
		DMT		die 5	die 10	die 5	die 10	die 13		die 5	die 10	die 18	die 18	die 10	die 10	die 17	die 8	die 8	die 11
	Begr.lezen																		
	Spelling		die 2	die 4	die 6	die 4	die 6	die 8	die 2	die 3	die 6	die 13	die 13	die 8	die 12	die 14	die 3	die 4	die 5
	W.schat	R1250 P750	Receptief 1250	Productief 750	Receptief 1500	Produktief 1000		Receptief 1400	Produktief 900		Receptief 2500	Produktief 1400		Receptief 2250	Produktief 1150		Receptief 1350	Productief 850	
	Rekenen	Hoofdrek.	die 2	die 4	die 6	die 8	die 10	die 12	die 4	die 8	die 9	die 18	die 25	die 34	die 20	die 30	die 8	die 10	die 12
		Rekenvaard.	die 5	die 5	die 7	die 5	die 12	die 18	die 5	die 10	die 12	die 22	die 30	die 40	die 20	die 25	die 13	die 14	die 15
	Tech.Lezen	AVI	Instr.E3	M3	E3	M4	E3	M4	M3	E3	M4	M5	E5	M6	E4	M5	E3	M4	E4
		DMT	die 8	die 5	die 10	die 15	die 10	die 15	die 5	die 10	die 15	die 22	die 27	die 30	die 15	die 17	die 9	die 13	die 17
	Begr.lezen																		
	Spelling		die 6	die 6	die 8				die 5	die 7	die 12	die 12	die 20	die 25	die 15	die 19	die 6	die 7	die 8
	W.schat	R2000 P1300	Recep. 2000	Produc. 1300		Recep. 2250	Produc.1550		Recep.2150	Produc. 1450		Recep. 3250	Product. 2450		Recep. 2700	Produc. 2000		Recep.2100	Produc. 1400
	Rekenen	Hoofdrek.	die 4	die 6	die 8	die 10	die 12	die 14	die 7	die 13	die 14	die 24	die 35	die 44	die 30	die 30	die 40	die 13	die 15	die 17
		Rekenvaard.	die 6	die 10	die 14	die 18	die 18	die 25	die 8	die 15	die 18	die 30	die 40	die 50	die 30	die 35	die 45	die 19	die 20	die 21